

Intraabdominal Enfeksiyonların Tanısı

Dr.A.Seza İnal

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı

Intraabdominal Enfeksiyonlar

- Biliyer sistem enfeksiyonları (Kolesistit, kolanjit)
- Karaciğer apseleri
- Pankreas enfeksiyonları
- Dalak apseleri
- Apandisit
- Divertikülit, tiflit
- Salpenjit

- Peritonitler
  - Primer / Sekonder / Tersiyer

- İntraperitoneal Apseler

Intraabdominal Enfeksiyonlar

- **Toplumda Edinilmiş**
  - Primer Peritonit
  - Sekonder peritonit (spontan, posttravmatik)
- **Sağlık Hizmetleri ile ilişkili**
  - Kontünü Ambulatuvar Peritoneal Diyaliz (KAPD)
  - Sekonder peritonit (Postoperatif)
  - Tersiyer Peritonit
    - Rekürren/Persistan Enfeksiyon

Blot Drugs 2005;65:1611

Lopez W J Emerg Surg 2011

Tanı

1. Klinik tanı

2. Mikrobiyolojik tanı

Solomkin CID 2010;50:133

Swenson Surg Infect (Larchmt) 2009;10:29

Tanı

1. Klinik tanı

- Yaş
- Fizyolojik bozulmalar
- Altta yatan hastalıklar

Knaus Chest 1991;100:1619

Le Gall JAMA 1993;270:2957

Lemeshow JAMA 1994;272:1049

Meyer J Trauma 1992;32:747

2. Yüksek riskli hastaların belirlenmesi

- Tedavi başarısızlığı olabilecek hastalar

Swenson Surg Infect (Larchmt) 2009;10:29

İlk Değerlendirme

- Öykü
- Fizik muayene
- Laboratuvar tetkikleri

All

İlk Değerlendirme

- Ani başlayan karın ağrısı
- GIS disfonksiyonuna ilişkin bulgular
  - İştah kaybı
  - Bulantı
  - Kusma
  - Karında gaz artışı ± İnatçı kabızlık

İlk Değerlendirme

- Ateş
  - 40-42°C
  - Hipotermi + şok $\leftrightarrow$ Kötü prognoz
- Üşüme, titreme
- Susama
- İdrar miktarında azalma
- Gaz ve gaita çıkaramama

İlk Değerlendirme

Fizik Muayene

- Hareketsiz yatış
- Dizler karnına çekilmiş
- Huzursuz, tetikte → apati, deliyum
- Taşikardi
- Kan basıncı normal sınırlarda → Hipotansiyon
- Sık, yüzeysel solunum

İlk Değerlendirme

Fizik Muayene

- Karında hassasiyet
- Defans
- Rebound
- Rijidite
- Pneumoperitoneum: Kc matite kaybı
- Barsak sesleri: Azalmıř
- İleri evre: YOK

İlk Değerlendirme

- Öykü
- Fizik muayene AII
- Laboratuvar tetkikleri

- FM bulguları zayıf ise İAE olabilir !
  - Bilinç bulanık
  - Spinal kord hasarı
  - İmmüsupresif (tedavi/hastalık) **BIII**

İlk Değerlendirme

Defans, rebound, rijidite zayıf olabilir:

- Postpartum dönemde kadın hasta
- Siroz
- Aşırı kaşektik
- Şok
- Glukokortikoid tedavisi
- Loküle apse karın ön duvarına temas etmiyorsa

Ayırıcı Tanı

- Pnömoni
- Orak hücre anemisi
- Diyabetik ketoasidoz
- Herpes zoster
- Porfiri
- Ailevi akdeniz ateşi (FMF)
- Üremi
- Kurşun zehirlenmesi
- SLE
- Tabes dorsalis

Skorlama – Apandisit?

- Klinik değerlendirme >>> Skorlama
- Bazı değişkenlerin
  - Pozitif prediktif değeri
  - Negatif prediktif değeri

Wagner JAMA 1996;276:1589

Bundy JAMA 2007;298:438

Alvarado Ann Intern Med 1986;15:557

Tanı: Diffüz Peritonit

- Öykü
- FM bulgusu
- **KARAR: Operasyon**
- “Başka görüntüleme incelemelerine gerek yoktur”

Laboratuvar Testleri

- CBC
- Kan şekeri
- BUN, Cr
- ALT, AST, ALP
- Elektrolitler, Bilirubinler
- Amilaz, Lipaz, GGT
- Kanama-pıhtılaşma testleri
- Kan gazları
- Laktat
- Biyomarkırlar $\leftrightarrow$ Sepsis
  - CRP
  - Prokalsitonin
  - SuPAR?

intraabdominal mikroorganizmalar

Ne zaman mikrobiyolojik tetkik yapalım?

1. Barsak florasını oluşturan mikroorganizmalardan farklı etkenler mi?
2. Dirençli mikroorganizmalar mı?
3. Yabancı cisim var mı?
4. Risk faktörleri var mı? YBÜ veya hastanede yatış?

Mikrobiyolojik Tetkikler

Kültür

AI

- Periton sıvısı 1 ml
- Doku 1 g
- + 0,5 ml Fungal kültür ve Gram/Giemsas
- + 0,5 ml Anaerob kültür ortamı
- Anaerob bakteriler? → 1-10 ml-kan kültür şişesine
- Tbc → 10 ml veya fazla

Mikrobiyolojik Tetkikler

- Kültür için alınan örnek enfeksiyon varlığını düşündüren nitelikte olmalı

BIII

- Yüksek riskli hastalarda dirençli mikroorganizma için kültür alınmalı

AII

Mikrobiyolojik Tetkikler

- Toplum kökenli hastalar için anaerop kültür gerekli değil **B-III**

Rutin kültürün yararı : **B-II**

- Toplumdaki direnç değişikliklerini erken saptama
- Farklı direnç saptanan olguda tedaviyi isabetli seçme

Mikrobiyolojik Tetkikler

- Toplum kökenli hastalarda Gram boya yararsız
C-III
- Sağlık hizmetleri ile ilişkili enfeksiyonlarda maya saptanabilir
C-III

Mikrobiyolojik Tetkikler

Kan kültürleri

- Rutin olarak yapılması gerekmez **B-III**

Yapılmalı:

- Toksik görünümlü, sepsisli hastalarda **BIII**

Periton Sıvısının Değerlendirilmesi

- Paracentez
  - Hücre sayımı
- Peritoneal lavaj
  - 20 ml/kg (1-2 L) ringer laktat
  - Bakteri?
  - Lökosit?
  - Eritrosit?
  - Safra?

Tanı

1. Klinik tanı

- Yaş
- Fizyolojik bozulmalar
- Altta yatan hastalıklar

Knaus Chest 1991;100:1619

Le Gall JAMA 1993;270:2957

Lemeshow JAMA 1994;272:1049

Meyer J Trauma 1992;32:747

2. Yüksek riskli hastaların belirlenmesi

- Tedavi başarısızlığı olabilecek hastalar

Swenson Surg Infect (Larchmt) 2009;10:29

Tedavi Başarısızlığı Olabilecek Hastalar

Başlangıçtaki cerrahi girişimin gecikmesi (>24 saat)
Hastalığın seyrinin şiddetli olması (APACHE II skoru ≥ 15)
İleri yaş
Altta yatan hastalık ve organ fonksiyon bozukluğunun varlığı
Karaciğer hastalığı
Böbrek hastalığı
Kardiyovasküler hastalık
Ameliyattan önce uzun süre hastanede yatış (≥ 5 gün)
Ameliyattan önce uzamış antibiyotik tedavi dönemi (≥ 2 gün)
Yeterli debridman ve kaynak kontrolünün sağlanamaması
Periton tutulumunun yaygın oluşu veya diffüz peritonit varlığı
Beslenme bozukluğu
Düşük albümin düzeyi
Malign hastalık varlığı
İmmün yetersizlik
Kortikosteroid tedavisi

İAE Prognozunu Belirleyecek Faktörler

- Yaş
- APACHE II veya ASA
- Kanser
- Altta yatan hastalık
- Erken gelişen şok
- Organ yetmezliği
- Peritonit kaynağı
- Tedavide gecikme
- Jeneralize peritonit varlığı
- Fekal veya pürülan peritonit
- Kaynak kontrolünün yapılmaması
  - Enfeksiyon odağının ortadan kaldırılmaması

Peritonit İçin Prognostik Faktörler

Mannheim Peritonit İndeksi

Risk Faktörü	Puan
Yaş > 50	5
Kadın cinsiyet	5
Organ yetmezliği*	7
Kanser	4
Tedavinin 24 st ten uzun gecikmesi	4
Kolon dışı kaynak	4
Jeneralize peritonit	6
Bulanık veya pürülan effüzyon	6
Fekal peritonit	12

* Cr $\geq$ 2 mg/L, BUN $\geq$ 47 mg/L, Oligüri < 20 ml/st, PaO₂ < 50 mmHg.

* Hipodinamik veya hiperdinamik şok

* İntestinal tam oklüzyon: paralizi 24 st den uzun veya komple ileumda

Görüntüleme

- Endoskopi
- Radyolojik incelemeler

Radyolojik Tetkikler

1. Direkt grafi

- Ayakta
- Yatarak
- Lateral
- Obtrüksiyon bulguları
- İskemi

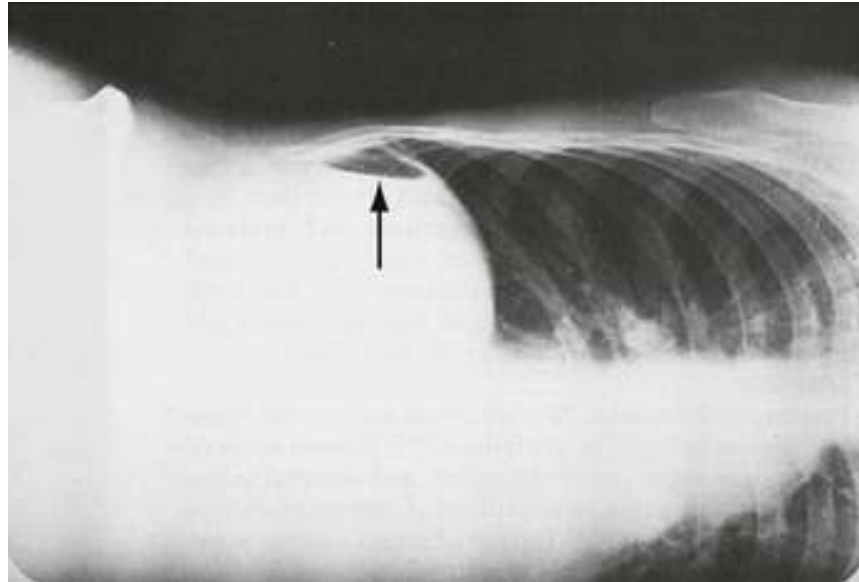

Radyolojik Tetkikler

1. Direkt grafi

- Ayakta
- Yatarak
- Lateral

• Serbest hava

Radyolojik Tetkikler

1. Direkt grafi + Kontrast madde
  - Fistül içine
  - Dren kateterine

Radyolojik Tetkikler

2. USG

- İlk basamak
- Tüm batin için
- Kolay, komplikasyonsuz

Mutlak incelenmeli!!!

- Douglas boşluğu, koledok, Morrison, perihepatik ve perisplenik alanlar
- Periton mayiini saptar (<500 ml)
- Perkütan iğne aspirasyonu için kılavuz

Radyolojik Tetkikler

2. USG

- Üst GIS için yararlı
- Safra kesesi duvarı kalınlaşması (>4mm)
- Safra kesesi etrafında sıvı
- Taş
- Taş + US Murphy bulgusu: PPD >%90
- Safra yolları ve duktal dilatasyon
- Kolon için daha az yararlı

Radyolojik Tetkikler

2. USG

– Abominal enfeksiyonlar	Duyarlılık	%83
	Özgüllük	%93
– Çocuklarda apandisit	Duyarlılık	%88
	Özgüllük	%94

Doria Radiology 2006;241:83

– Kolon için daha az yararlı:	Duyarlılık	%43
	Özgüllük	%62

Lin Hepatogastroenterology 2005;52:79

Radyolojik Tetkikler

3. Bilgisayarlı Tomografi

Referans Yöntem

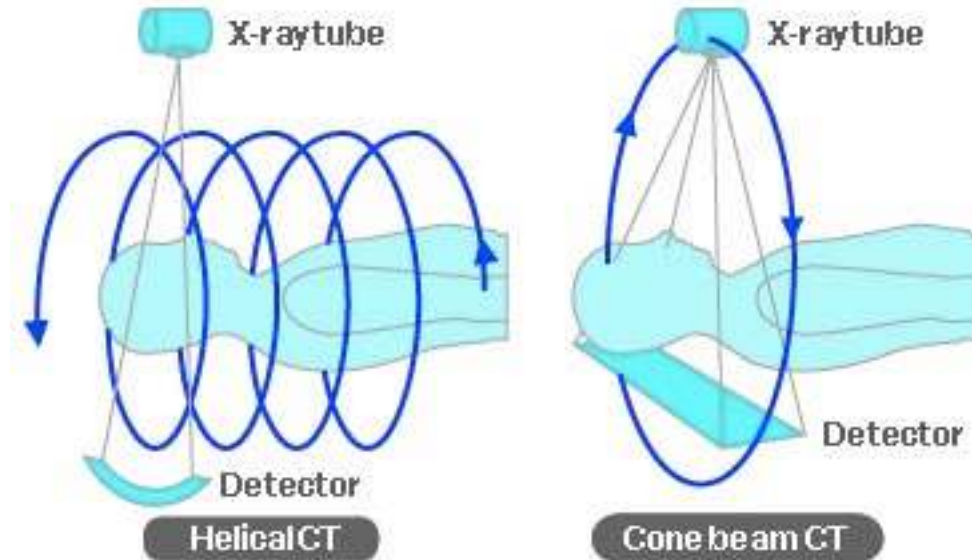

Radyolojik Tetkikler

3. Bilgisayarlı Tomografi

Referans Yöntem

- Spiral (helikal)

Radyolojik Tetkikler

3. Bilgisayarlı Tomografi

- IV iyot
- Oral/rektal GIS içine opak madde

- Duyarlılık   %94
- Özgüllük   %94

- Kc apsesi > 2cm   > %90 tespit

Radyolojik Tetkikler

3. Bilgisayarlı Tomografi

- Dezavantajları
- Kritik hastanın transportu

Kontrendike:

- Kontrast madde nefropatisi
- Paralitik ileus

Radyolojik Tetkikler

- Ga^{67} Sintigrafisi CT ile birlikte
  - Duyarlılık % 93-100
  - Özgüllük % 78-100
- MRG
  - Apseler
  - Duyarlılık % 100
  - Özgüllük % 98
  - PPD %88, NPD%100, kesinlik %96

Harvey Williams Cushing

“I would like to see the day when somebody would be appointed surgeon somewhere who had no hands, for the operative part is the least part of the work”